

ГРЧКИ ЈЕЗИК

Испитни каталог
за државну матуру у
школској години 2023/2024.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ИСПИТНИ КАТАЛОГ ЗА **ДРЖАВНУ МАТУРУ** У ШКОЛСКОЈ ГОДИНИ 2023/2024.
ГРЧКИ ЈЕЗИК

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

САДРЖАЈ

УВОД	5
1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА	6
2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ	7
2.1. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА	7
2.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ	8
2.3. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА	8
3. СТРУКТУРА ИСПИТА	10
3.1. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА	10
3.2. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ	11
3.3. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА	11
4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА	12
4.1. ТРАЈАЊЕ ИСПИТА	12
4.2. ИЗГЛЕД ИСПИТА И НАЧИН РЕШАВАЊА	12
4.3. ПРИБОР	12
5. ОПИС БОДОВАЊА	13
5.1. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА	13
5.2. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ	13
5.3. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА	13
6. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА	14
6.1. ПРИМЕР ЗАДАТКА ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА	14
6.2. ПРИМЕР ЗАДАТКА КРАТКОГ ОДГОВОРА	15
6.3. ПРИМЕР ЗАДАТКА ДОПУЊАВАЊА	16
7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ	17
ЛИТЕРАТУРА	18
ДОДАЦИ	28

Napomena:

Ispitni materijali iz Grčkoga jezika pisani su prema Hrvatskome pravopisu Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (<http://www.ihjj.hr>, 2013.).

U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

УВОД

Грчки језик је изборни предмет државне матуре, а ученици класичних гимназија могу према личном избору као обавезни испит државне матуре уместо испита из страног језика да полажу испит из Латинског или Грчког језика. Ниво испита државне матуре из Грчког језика у школској 2023/2024. години идентичан је за ученике који су класичну гимназију уписали као почетници и за ученике који су је уписали као настављачи.

Испитни каталог за државну матуру из Грчког језика је темељни документ испита у ком су наведени и објашњени садржаји, критеријуми те начини испитивања и вредновања знања у школској 2023/2024. години. Усклађен је с одобреним предметним курикулумом за Грчки језик у класичним гимназијама¹.

Испитни каталог садржи седам поглавља:

1. Подручја испитивања
2. Образовни исходи
3. Структура испита
4. Технички опис испита
5. Опис бодовања
6. Примери задатака
7. Припрема за испит.

У првом и другом поглављу је наведено шта се испитује у испиту. У првом поглављу су наведена подручја испитивања, а у другом кључна знања и вештине које кандидат² треба да усвоји.

У трећем, четвртном и петом поглављу су описани начин испитивања, структура и облик испита, врсте задатака те начин решавања и вредновања задатака и испитних целина.

У шестом поглављу су наведени примери задатака с детаљним објашњењем, а у седмом поглављу је објашњено на који начин се треба припремити за испит.

У поглављу *Литература* су наведени прописани текстови за испит државне матуре из Грчког језика, као и препоручена литература за припрему испита. У поглављу *Додаци* наведени су вокабулар и табеле глагола.

¹ НН, бр. 7/19, 144 (22. 1. 2019), Одлука о доношењу курикулума за наставни предмет Грчки језик за основне школе и гимназије у Републици Хрватској.

² Термин „кандидат” у испитном каталогу подразумева родну разлику те се односи и на кандидаткиње и на кандидате.

1. ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА

Циљ испита државне матуре из Грчког језика је утврдити ниво остварења образовних исхода који се огледају у способности:

- разумевања једноставнијег изворног грчког текста и познавања одређивања карактеристика аутора и појединих књижевних врста
- познавања и употребе језичке законитости грчког језика
- владања основним вокабуларом и разумевања етимологије речи грчког порекла
- разумевања основних обележја грчке културе и цивилизације и њиховог утицаја на даљи развој цивилизације.

Испит државне матуре из Грчког језика се састоји од три подручја испитивања: *Искусство текста и комуникација*, *Језичка писменост* и *Цивилизација и баштина*.

Подручје испитивања *Искусство текста и комуникација* се састоји од следећих потподручја и њиховог садржаја:

А. ОДНОСИ У ТЕКСТУ: односи у реченици

Б. РАЗУМЕВАЊЕ ТЕКСТА: порука текста и садржај текста

В. ПРЕВОД ТЕКСТА: превод дела реченице и превод реченице

Г. ТЕОРИЈА КЊИЖЕВНОСТИ: карактеристике језика и стила појединих књижевних врста.

Подручје испитивања *Језичка писменост* се састоји од следећих потподручја и њиховог садржаја:

А. ПРОЗОДИЈА И МЕТРИКА: прозодија и метрика

Б. ФОНОЛОГИЈА: писмо и нагласак

В. МОРФОЛОГИЈА: имена и глаголи

Г. ВОКАБУЛАР: значење речи и етимологија.

Подручје испитивања *Цивилизација и баштина* се састоји од следећих потподручја и њиховог садржаја:

А. ИСТОРИЈА КЊИЖЕВНОСТИ: периодизација, живот и дело аутора

Б. МИТОЛОГИЈА: богови, јунаци и остала митолошка бића и ликови

В. ПОЛИТИЧКА И КУЛТУРНА ИСТОРИЈА: политичка историја и културна историја.

2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ

У овом поглављу су за свако подручје испитивања наведени образовни исходи односно конкретни описи онога шта кандидат мора да зна и разуме да би остварио жељени резултат у испиту државне матуре из Грчког језика.

2.1. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Односи у тексту*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Препознаје, разликује и анализира односе речи у реченицама. (SŠ (2) GJ B.4.1.)

САДРЖАЈ: субјекат, предикат, директни објекат, индиректни објекат, прилошка ознака, именички атрибут, апозиција, атрибут, посесивни генитив, партитивни генитив, генитив поређења, реченичне конструкције акузатива и номинатива с инфинитивом и генитива апсолутног

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Разумевање текста*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Разуме и објашњава изворни грчки текст. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

САДРЖАЈ: порука, садржај и контекст изворних текстова прописаних у испитном каталогу

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Превод текста*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Разуме и објашњава изворни грчки текст. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

САДРЖАЈ: превод реченице или дела реченице из изворних текстова прописаних у испитном каталогу

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Теорија књижевности*

РАЗРАДА ПОТПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА: стилске карактеристике

ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ:

- Издаја и анализира карактеристике Хомеровог језика и стила. (SŠ (2) GJ B.2.2.)
- Издаја и описује основне карактеристике историографије, реторике и лирске поезије. (SŠ (2) GJ B.3.2.)
- Уочава и повезује карактеристике језика и стила грчке драме и филозофије. (SŠ (2) GJ B.4.2.)

САДРЖАЈ: стилске карактеристике представника појединих књижевних врста, фигуре речи у епици, начини композиције појединих књижевних врста

2.2. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЈЕ-ЗИЧКА ПИСМЕНОСТ

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Прозодија и метрика*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД:

- Правилно скандира лирске метре. (SŠ (2) GJ A.3.1.)
- Правилно скандира дактилски хексаметар. (SŠ (2) GJ A.2.1.)

САДРЖАЈ: квантитет слогова, број слогова у метру, елизија, афереза, тмеза, краза, синицеца, синкопа, дијереза, дактил, спондеј, трохеј, јамб, хексаметар, елегийски дистих, јампски триметар

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Фонологија*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Влада правилима читања, писања и наглашавања. (SŠ (2) GJ A.1.1.)

САДРЖАЈ: правила о наглашавању

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Морфологија*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Препознаје, примењује и упоређује сложеније граматичке облике речи и њихове односе. (SŠ (2) GJ A.3.2.)

САДРЖАЈ: члан, именице, придеви, заменице, бројеви, глаголи

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Вокабулар*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Препознаје, употребљава и рашчлањује речи из прилагођених текстова те грецизме у хрватском језику. (SŠ (2) GJ A.4.1.)

САДРЖАЈ: речнички облик речи, значење речи, етимологија

2.3. ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Историја књижевности*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Сажима, упоређује и објашњава ток и посебности грчке књижевне историје. (SŠ (1) GJ C.3.3.)

САДРЖАЈ: периодизација, подаци о животу и делу најистакнутијих представника појединих књижевних врста

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Митологија*

ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ:

- Описује, објашњава, коментарише и вреднује темељне појмове грчке митологије (богови). (SŠ (2) GJ C.1.2.)
- Описује, објашњава, коментарише и вреднује темељне појмове грчке митологије (јунаци). (SŠ (2) GJ C.2.1.)

САДРЖАЈ: богови, митолошка бића, јунаци, митолошки циклуси

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Политичка и културна историја*

ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ:

- Наводи, описује и упоређује појмове везане уз грчку традицију учења и подучавања. (SŠ (2) GJ C.4.2.)
- Наводи и објашњава чињенице и појмове везане уз историју грчког народа и језика у времену и простору. (SŠ (2) GJ C.1.1.)
- Набраја, смешта, повезује и закључује о појмовима везаним уз грчко позориште и филозофске школе. (SŠ (2) GJ C.4.1.)
- Набраја, смешта и повезује појмове везане уз грчку историју. (SŠ (2) GJ C.3.1.)
- Коментарише, дискутује и закључује о основним појмовима везаним уз државно уређење и владавину. (SŠ(2) GJ C.3.2.)
- Описује догађаје и подручја у Хрватској повезане с грчком цивилизацијом и митологијом. (SŠ (2) GJ C.1.3.)

САДРЖАЈ: васпитање и образовање, племена, покрајине, дијалекти, религија и светишта, насебине, материјални остаци везани уз грчку културу и уметност, свакодневни живот, политичка историја, друштвено уређење

3. СТРУКТУРА ИСПИТА

Испит државне матуре из Грчког језика се састоји од три подручја испитивања и садржи укупно **70 задатака**.

У првом подручју испитивања се испитује познавање **искуства текста и комуникације**, у другом познавање **језичке писмености**, а у трећем познавање **цивилизације и баштине**.

Даље је у тексту детаљно описана структура сваког подручја испитивања.

3.1. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА

ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА

У овом подручју испитивања се проверава ниво разумевања прочитаног текста, дела текста или реченице те знања и вештине из подручја синтаксе.

У табели 1. је приказана структура подручја испитивања *Искуство текста и комуникација*.

Табела 1. Структура подручја испитивања *Искуство текста и комуникација*³

ЗАДАЦИ	ВРСТА ЗАДАКА	БРОЈ ЗАДАКА
1. – 4.	задаци вишеструког избора	4
5. – 7.	задаци кратког одговора	3
8. – 14.	задаци вишеструког избора	7
23. – 26.	задаци кратког одговора	4
27. – 29.	задаци вишеструког избора	3
30. – 33.	задаци допуњавања	4
34. – 36.	задаци вишеструког избора	3

³ Полазни текстови у подручју испитивања *Искуство текста и комуникација* су наведени у овом каталогу.

3.2. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ

У овом подручју испитивања се проверава познавање језика на темељу исхода и садржаја прописаних курикулумом за Грчки језик.

У табели 2. је приказана структура подручја испитивања *Језичка писменост*.

Табела 2. Структура подручја испитивања Језичка писменост

ЗАДАТАК	ВРСТА ЗАДАТАКА	БРОЈ ЗАДАТАКА
15. – 22.	задаци кратког одговора	8
37. – 43.	задаци вишеструког избора	7
44. – 46.	задаци кратког одговора	3
47. – 49.	задаци вишеструког избора	3

3.3. ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА

У овом подручју испитивања се проверава познавање садржаја из грчке цивилизације и баштине на темељу исхода и садржаја прописаних курикулумом за Грчки језик.

У табели 3. је приказана структура подручја испитивања *Цивилизација и баштина*.

Табела 3. Структура подручја испитивања Цивилизација и баштина

ЗАДАТАК	ВРСТА ЗАДАТАКА	БРОЈ ЗАДАТАКА
50. – 55.	задаци кратког одговора	6
56. – 70.	задаци вишеструког избора	15

4. ТЕХНИЧКИ ОПИС ИСПИТА

Технички опис испита подразумева трајање испита, изглед и начин решавања испита те прибор за решавање испита.

4.1. ТРАЈАЊЕ ИСПИТА

Испит државне матуре из Грчког језика траје укупно **120 минута** без паузе.

Кандидат може да самостално распореди време решавања и није временски ограничен при решавању појединих делова испита.

Распоред спровођења биће објављен на интернетској страници Националног центра за вањско вредновање образовања (www.ncvvo.hr).

4.2. ИЗГЛЕД ИСПИТА И НАЧИН РЕШАВАЊА

Кандидат добија сигурносну кесицу у којој су испитна књижица и лист за одговоре.

Важно је пажљиво прочитати текст општих упутстава и текст упутства за решавање задатака и означавање тачних одговора.

У задацима затвореног типа (задаци вишеструког избора) кандидат мора да означи тачне одговоре знаком X на листу за одговоре. Ако кандидат означи више од једног одговора, задатак ће се бодовати с 0 (нула) бодова без обзира на то што је међу означенима и тачан одговор.

У задацима отвореног типа кандидат мора да одговори кратким одговором с неколико речи или једноставном реченицом (задаци допуњавања и кратког одговора) на за то предвиђено место у испитној књижици. Ако кандидат погрешно, треба да прецрта нетачан одговор, стави га у заграду, напише тачан одговор и стави параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме) поред тачног одговора.

4.3. ПРИБОР

Током писања испита дозвољено је употребљавати искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом. Кандидати не смеју да употребљавају речнике, граматичке сажетке ни остала помоћна средства. Није дозвољена употреба техничких помоћних средстава.

5. ОПИС БОДОВАЊА

Кандидат у испиту може да оствари **70 бодова**.

У табели 4. је приказан удео подручја испитивања у укупном успеху у испиту.

Табела 4. Удео подручја испитивања у испиту

Искусство текста и комуникација	40%
Језичка писменост	30%
Цивилизација и баштина	30%

Табела 5. Опис бодовања према врсти задатака

Задаци вишеструког одговора	1 бод – тачан одговор 0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора
Задаци кратког одговора	1 бод – тачан одговор 0 бодова – нетачан одговор или одговор није уписан
Задаци допуњавања	1 бод – тачан одговор 0 бодова – нетачан одговор или одговор није уписан

5.1. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ИСКУСТВО ТЕКСТА И КОМУНИКАЦИЈА

Тачан одговор на поједини задатак доноси један бод. У овом подручју испитивања је могуће остварити укупно **28 бодова**.

5.2. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЈЕЗИЧКА ПИСМЕНОСТ

Тачан одговор на поједини задатак доноси један бод. У овом подручју испитивања је могуће остварити укупно **21 бод**.

5.3. ВРЕДНОВАЊЕ ПОДРУЧЈА ИСПИТИВАЊА ЦИВИЛИЗАЦИЈА И БАШТИНА

Тачан одговор на поједини задатак доноси један бод. У овом подручју испитивања је могуће остварити укупно **21 бод**.

6. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА

У овом поглављу су наведени примери задатака.⁴ Уз сваки пример задатка су наведени упутство за решавање задатка, тачан одговор, образовни исход који се тим конкретним задатком испитује те начин бодовања.

6.1. ПРИМЕР ЗАДАТКА ВИШЕСТРУКОГ ИЗБОРА

Задатак вишеструког избора се састоји од упутства (у ком је описан начин решавања задатака и које је заједничко за све задатке тог типа у низу), основе (у којој је постављен задатак) те четири понуђена одговора од којих је један тачан.

Упутство за решавање задатака вишеструког избора гласи:

У следећим задацима од више понуђених одговора **само** један је тачан.

Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

Тачан одговор доноси један бод.

Задатак:

Како се обично називају тешке муке?

- A. Ахилејеве
- B. Иксионове
- C. Прокрустове
- D. Танталове

ТАЧАН ОДГОВОР: D. Танталове

ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Цивилизација и баштина*

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Митологија*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Описује, објашњава, коментарише и вреднује темељне појмове грчке митологије (јунаци). (SŠ (2) GJ C.2.1.)

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор, одговор није означен или је означено више одговора

⁴ За сваку врсту задатка дат је пример без обзира на подручја испитивања. Примери и специфичности задатака у појединим подручјима испитивања се могу погледати у огледном примеру испита.

6.2. ПРИМЕР ЗАДАТКА КРАТКОГ ОДГОВОРА

Задатак кратког одговора се састоји од упутства (у ком је описан начин решавања задатка и које је заједничко за све задатке тог типа у низу) и основе (најчешће питања) у којој је задато шта кандидат треба да одговори.

Упутство за решавање задатака кратког одговора гласи:

У следећим задацима промените број задатим речима.

Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.

Тачан одговор доноси један бод.

Задатак:

τὰς τάξεις

ТАЧАН ОДГОВОР: τὴν τάξιν

ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Језичка писменост*

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Морфологија*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Препознаје, примењује и упоређује сложеније граматичке облике речи и њихове односе. (SŠ (2) GJ A.3.2.)

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор или одговор није уписан

6.3. ПРИМЕР ЗАДАТКА ДОПУЊАВАЊА

Задатак допуњавања се састоји од упутства (у ком је описан начин решавања задатка и које је заједничко за све задатке тог типа у низу) и основе у којој је задато шта кандидат треба да одговори.

Упутство за решавање задатка допуњавања гласи:

У следећим задацима допуните превод задате реченице из полазног текста. Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.

Тачан одговор доноси један бод.

Задатак:

Ὅμως ὁ γ' Αἰδῆς τοὺς νόμους τοῦτους ποθεῖ.

Па ипак баш Хад тражи те _____.

ТАЧАН ОДГОВОР: обичаје/законе

ПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Искусство текста и комуникација*

ПОТПОДРУЧЈЕ ИСПИТИВАЊА: *Превод текста*

ОБРАЗОВНИ ИСХОД: Разуме и објашњава изворни грчки текст. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

БОДОВАЊЕ: 1 бод – тачан одговор

0 бодова – нетачан одговор или одговор није уписан

7. ПРИПРЕМА ЗА ИСПИТ

Редовно учење Грчког језика омогућава боље остваривање исхода те трајно и сврсисходно памћење. Предуслови успешног полагања испита државне матуре из Грчког језика су темељна језичка писменост и основе читања с разумевањем.

Током припреме испита државне матуре из Грчког језика потребно је:

- анализирати и превести уломке из књижевних дела наведене у делу каталога *Прописани текстови за испит државне матуре*
- поновити:
- морфологију (облике деклинације, компарације и коњугације те времена правилних и неправилних глагола)
- синтаксу (анализа реченице, посесивни генитив, партитивни генитив, генитив поређења, генитив апсолутни, акузатив и номинатив с инфинитивом)
- живот и дело прописаних аутора, књижевне врсте и раздобља у грчкој књижевности, периодизацију књижевности те преглед и развој књижевних врста (епика, лирика, историографија, реторика, развој драме и позоришта, филозофија)
- цивилизацијско-историјске садржаје (митологија и религија, историја, свакодневица).

Добро познавање начина испитивања значајно ће помоћи кандидатима да успешно реше задатке у испиту државне матуре.

Начин полагања испита државне матуре као и мере које се изричу у случају недозвољеног понашања ученика су прописани Правилником о полагању државне матуре (Народне новине, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21 и 126/21).

ЛИТЕРАТУРА

Прописани текстови за испит државне матуре

1. Демостен, *О миру*, V, 2-7

ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν, ἥνίκ' ἔπειθόν τινες ὑμᾶς, τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων, βοηθεῖν Πλουτάρχῳ καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἄρασθαι, πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον, καὶ μόνον οὐ διεσπᾶσθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμμασιν πολλὰ καὶ μεγάλ' ὑμᾶς ἀμαρτάνειν πεισάντων· καὶ χρόνου βραχέος διελθόντος, μετὰ τοῦ προσοφλεῖν αἰσχύνην καὶ παθεῖν οἷα τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασ' ὑπὸ τούτων οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε τὴν τε τῶν τότε ταῦτα πεισάντων κακίαν καὶ τὰ βέλτιστ' εἰρηκότ' ἐμέ. πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήματι τυγχάνοντ' ἀδείας, κακὰ δ' ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τὴν πόλιν καὶ τὰ παρ' ὑμῶν διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς ἰδίας οὐτ' ἔχθρας οὔτε συκοφαντίας ἔνεκα, ὥς ἐκ τῶν μετὰ ταῦτ' ἔργων γέγονεν δῆλον.

2. Кеснофон, *Грчка историја*, I, 1, 1-4

Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν Θυμοχάρης ἔχων ναῦς ὀλίγας· καὶ εὐθὺς ἐναυμάχησαν αὐτῷς Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι, ἐνίκησαν δὲ Λακεδαιμόνιοι ἡγουμένου Ἀγησανδρίδου. μετ' ὀλίγον δὲ τούτων Δωριεὺς ὁ Διαγόρου ἐκ Ῥόδου εἰς Ἑλλήσποντον εἰσέπλει ἀρχομένου χειμῶνος τέτταρσι καὶ δέκα ναυσὶν ἅμα ἡμέρᾳ. κατιδὼν δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων ἡμεροσκόπος ἐσήμηνε τοῖς στρατηγοῖς. οἱ δὲ ἀνηγάγοντο ἐπ' αὐτὸν εἴκοσι ναυσὶν, ἃς ὁ Δωριεὺς φυγὰν πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαζε τὰς αὐτοῦ τριήρεις, ὥς ἤνοιγε, περὶ τὸ Ῥοίτειον. ἐγγὺς δὲ γενομένων τῶν Ἀθηναίων ἐμάχοντο ἀπὸ τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς μέχρι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν εἰς Μάδυτον πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον οὐδὲν πράξαντες. Μίνδαρος δὲ κατιδὼν τὴν μάχην ἐν Ἰλίῳ θύων τῇ Ἀθηνᾷ, ἐβοήθει ἐπὶ τὴν θάλατταν, καὶ καθελκύσας τὰς ἑαυτοῦ τριήρεις ἀπέπλει, ὅπως ἀναλάβοι τὰς μετὰ Δωριέως.

3. Хомер, *Илијада*, XXIV, 559-579

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς
Ἐκτορά τοι λῦσαι, Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε

560

- μήτηρ, ἥ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος.
καὶ δέ σε γιγνώσκω Πρίαμε φρεσίν, οὐδέ με λήθεις,
ὅττι θεῶν τίς σ' ἤγε θεὸς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
οὐ γάρ κε τλαίῃ βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν, 565
ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι, οὐδέ κ' ὀχῆα
ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.
τῷ νῦν μή μοι μάλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνης,
μή σε γέρον οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἐάσω
καὶ ἰκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς. 570
- Ὅς ἔφατ', ἔδεισεν δ' ὁ γέρον καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλεΐδης δ' οἴκοιο λέων ὥς ἄλτο θύραζε
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω θεράποντες ἔποντο
ἥρως Αὐτομέδων ἠδ' Ἄλκιμος, οὓς ῥα μάλιστα
τῷ Ἀχιλεὺς ἐτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα, 575
οἱ τόθ' ὑπὸ ζυγὸφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος,
κάδ δ' ἐπὶ δίφρου εἴσαν· ἐϋξέστου δ' ἀπ' ἀπήνης
ἥρεον Ἐκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.

4. Εсхиλ, Седморица против Тебе, 1026-1045

- Ἄν. ἐγὼ δὲ Καδμείων γε προστάταις λέγω·
ἦν μή τις ἄλλος τόνδε συνθάπτειν θέλη,
ἐγὼ σφε θάψω κἀνὰ κίνδυνον βαλῶ
θάψας' ἀδελφὸν τὸν ἐμόν, οὐδ' αἰσχύνομαι 1030
ἔχουσ' ἄπιστον τήνδ' ἀναρχίαν πόλει.
δεινὸν τὸ κοινὸν σπλάγχνον οὗ πεφύκαμεν,
μητρὸς ταλαίνης καπὸ δυστήνου πατρός.
τοιγὰρ θέλουσ' ἄκοντι κοινῶναι κακῶν,
ψυχῇ, θανόντι ζῶσα συγγόνῳ φρενί.
τούτου δὲ σάρκας οὐδὲ κοιλογάστορες 1035
λύκοι πάσσονται· μὴ δοκησάτω τινί.
τάφον γὰρ αὐτὴ καὶ κατασκαφὰς ἐγώ,
γυνὴ περ οὔσα, τῷδε μηχανήσομαι,
κόλπῳ φέρουσα βυσσίνου πεπλώματος,
καὐτὴ καλύψω· μηδὲ τῷ δόξῃ πάλιν. 1040
θάρσει παρέσται μηχανὴ δραστήριος.
- Κη. αὐδῶ πόλιν σε μὴ βιάζεσθαι τάδε.
Ἄν. αὐδῶ σε μὴ περισσὰ κηρύσσειν ἐμοί.
Κη. τραχύς γε μέντοι δῆμος ἐκφυγῶν κακά.
Ἄν. τράχυν'· ἄθαπτος δ' οὔτος οὐ γενήσεται. 1045

5. Διοδωρ σα Σικιλιίη, *Ιστοριјска библиотека*, XIV, 109, 1-3

τῶν δ' Ὀλυμπίων ἐγγὺς ὄντων ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἀγῶνα τέθριππα πλείω, διαφέροντα πολὺ τῶν ἄλλων τοῖς τάχεσι, καὶ σκηνὰς εἰς τὴν πανήγυριν διαχρύσους καὶ πολυτελέσι ποικίλοις ἱματίοις κεκοσμημένας. ἔπεμψε δὲ καὶ ῥάψωδους τοὺς κρατίστους, ὅπως ἐν τῇ πανηγύρει τὰ ποιήματα αὐτοῦ προφερόμενοι ποιήσωσιν ἔνδοξον τὸν Διονύσιον· σφόδρα γὰρ εἰς τὴν ποιητικὴν ὑπῆρχε μεμηνώς. τούτων δ' ἐπιμελητὴν συνεξέπεμψε Θεαρίδην τὸν ἀδελφόν· ὃς ἐπεὶ παρεγένετο εἰς τὴν πανήγυριν, ἐπὶ μὲν τῷ κάλλει τῶν σκηνῶν καὶ τῷ πλήθει τῶν τεθρίπων ἦν περίβλεπτος· ὥς δ' ἐπεβάλονθ' οἱ ῥάψωδοι προφέρεσθαι τοῦ Διονυσίου τὰ ποιήματα, κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ τὴν εὐφωνίαν τῶν ὑποκριτῶν συνέδραμε τὰ πλήθη καὶ πάντες ἐθαύμαζον· μετὰ δὲ ταῦτα ἀναθεωροῦντες τὴν κακίαν τῶν ποιημάτων, διεγέλων τὸν Διονύσιον καὶ κατεγίνωσκον ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τινὰς τολμήσαι διαρπάζειν τὰς σκηνάς.

6. Εζοπ, *Басна о ласици и Афродити*, br. 50, Perry Index

ΓΑΛΗ ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

γαλῇ ἐρασθεῖσα νεανίσκου εὐπρεποῦς ἠϋξато τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅπως αὐτὴν μεταμορφώσῃ εἰς γυναῖκα. καὶ ἡ θεὸς ἐλεήσασα αὐτῆς τὸ πάθος μετετύπωσε αὐτὴν εἰς κόρην εὐειδῇ. καὶ οὕτως ὁ νεανίσκος θεασάμενος αὐτὴν καὶ ἐρασθεὶς οἴκαδε ὡς ἑαυτὸν ἀπήγαγε. καθημένων δ' αὐτῶν ἐν τῷ θαλάμῳ ἡ Ἀφροδίτη γινῶναι βουλομένη, εἰ μεταβαλοῦσα τὸ σῶμα ἡ γαλῇ καὶ τὸν τρόπον ἥλλαξε, μὴν εἰς τὸ μέσον καθῆκεν. ἡ δὲ ἐπιλαθομένη τῶν παρόντων ἐξαναστᾶσα ἀπὸ τῆς κοίτης τὸν μὴν ἐδίωκε καταφαγεῖν ἐθέλουσα. καὶ ἡ θεὸς ἀγανακτήσασα κατ' αὐτῆς πάλιν αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν ἀποκατέστησεν. οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ φύσει πονηροί, κἂν φύσιν ἀλλάξωσι, τὸν γοῦν τρόπον οὐ μεταβάλλονται.

7. Софокле, *Филоклет*, 260-275

ὦ τέκνον, ὦ παῖ πατρός ἐξ Ἀχιλλέως,	260
ὃδ' εἴμ' ἐγὼ σοι κεῖνος, ὃν κλύεις ἴσως	
τῶν Ἡρακλείων ὄντα δεσπότην ὅπλων,	
ὁ τοῦ Ποϊάντος παῖς Φιλοκτήτης, ὃν οἱ	
δισσοὶ στρατηγοὶ χῶ Κεφαλλήνων ἄναξ	
ἔρριψαν αἰσχυρῶς ὧδ' ἔρημον, ἀγρία	265
νόσφ καταφθίνοντα, τῇδ' ἀνδροφθόρου	
πληγέντ' ἐχίδνης ἀγρίῳ χαράγματι,	
ξὺν ἧ μ' ἐκεῖνοι, παῖ, προθέντες ἐνθάδε	
ᾧχοντ' ἔρημον, ἥνικ' ἐκ τῆς ποντίας	

Χρύσης κατέσχον δεῦρο ναυβάτη στόλω.
 Τότ' ἄσμενοί μ' ὥς εἶδον ἐκ πολλοῦ σάλου
 εὖδοντ' ἐπ' ἀκτῆς ἐν κατηρεφεῖ πέτρῳ,
 ῥάκη προθέντες βαιὰ καὶ τι καὶ βορᾶς
 λιπόντες ὥχονθ', οἷα φωτὶ δυσμόρῳ
 ἐπωφέλημα σμικρόν· οἷ' αὐτοῖς τύχοι.

270

275

8. Εσχιλ, Οκωвани Προметеј, 669-686

τοιοῖσδε πεισθεῖς Λοξίου μαντεύμασιν
 ἐξήλασέν με κάπέκλησε δωμάτων
 ἄκουσαν ἄκων· ἀλλ' ἐπηνάγκαζέ νιν
 Διὸς χαλινὸς πρὸς βίαν πράσσειν τάδε.
 εὐθύς δὲ μορφή καὶ φρένες διάστροφοι
 ἦσαν, κεραστὶς δ' ὥς ὁρᾷτ', ὀξυστόμῳ
 μύωπι χρισθεῖσ' ἐμμανεῖ σκιρτήματι
 ἦσσαν πρὸς εὐποτόν τε Κερχνεῖας ῥέος
 Λέρνης τε κρήνην· βουκόλος δὲ γηγενῆς
 ἄκρατος ὀργὴν Ἄργος ὠμάρτει, πυκνοῖς
 ὄσσοις δεδορκῶς τοὺς ἐμούς κατα στίβους.
 ἀπροσδόκητος δ' αὐτὸν † αἰφνίδιος μόρος
 τοῦ ζῆν ἀπεστέρησεν. οἰστροπλήξ δ' ἐγὼ
 μάστιγι θεία γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι.
 κλύεις τὰ πραχθέντ'· εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν ὅ τι
 λοιπὸν πόνων, σήμαινε μηδέ μ' οἰκτίσας
 σύνθαλπε μύθοις ψευδέσιν· νόσημα γὰρ
 αἷσχιστον εἶναί φημι συνθέτους λόγους.

670

675

680

685

9. Χερод, Историја, I, 8, 1-14

Οὗτος δὴ ὢν ὁ Κανδαύλης ἡράσθη τῆς ἐωυτοῦ γυναικός, ἐρασθεῖς δὲ ἐνόμιζε οἱ εἶναι γυναῖκα πολλὸν πασέων καλλίστην. Ὅστε δὲ ταῦτα νομίζων, ἦν γὰρ οἱ τῶν αἰχμοφόρων Γύγης ὁ Δασκύλου ἀρεσκόμενος μάλιστα, τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων ὑπερετίθετο ὁ Κανδαύλης καὶ δὴ καὶ τὸ εἶδος τῆς γυναικὸς ὑπερεπαινέων. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, χρῆν γὰρ Κανδαύλη γενέσθαι κακῶς, ἔλεγε πρὸς τὸν Γύγην τοιάδε· «Γύγη, οὐ γὰρ σε δοκέω πείθεσθαι μοι λέγοντι περὶ τοῦ εἶδους τῆς γυναικός (ὥτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισι ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν), ποίεε ὅπως ἐκείνην θεήσεται γυμνήν.» Ὁ δὲ μέγα ἀμβώσας εἶπε· «Δέσποτα, τίνα λέγεις λόγον οὐκ ὑγίεια, κελεύων με δέσποιναν τὴν ἐμὴν θεήσασθαι γυμνήν; Ἄμα δὲ κιθῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή.

10. Ксенофон, Грчка историја, I, 5, 21-6.2, 2

καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ Καρχηδόνιοι εἰς Σικελίαν στρατεύσαντες εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τριήρεσι καὶ πεζῆς στρατιᾶς δώδεκα μυριάσιν εἶλον Ἀκράγαντα λιμῶ, μάχη μὲν ἡττηθέντες, προσκαθεζόμενοι δὲ ἑπτὰ μῆνας. Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, ᾧ ἡ τε σελήνη ἐξέλιπεν ἑσπέρας καὶ ὁ παλαιὸς τῆς Ἀθηνᾶς νεὼς ἐν Ἀθήναις ἐνεπρήσθη, [Πιτύα μὲν ἐφορεύοντος, ἄρχοντος δὲ Καλλίου Ἀθηνησιν,] οἱ Λακε-δαιμόνιοι τῷ Λυσάνδρῳ παρεληλυθότος ἤδη τοῦ χρόνου [καὶ τῷ πολέμῳ τεττάρων καὶ εἴκοσιν ἔτων] ἔπεμψαν ἐπὶ τὰς ναῦς Καλλικρατίδαν. ὅτε δὲ παρεδίδου ὁ Λύσανδρος τὰς ναῦς, ἔλεγε τῷ Καλλικρατίδῃ ὅτι θαλαττοκράτωρ τε παραδιδοίη καὶ ναυμαχία νενικηκώς. ὁ δὲ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐξ Ἐφέσου ἐν ἀριστερᾷ Σάμου παραπλεύσαντα, οὗ ἦσαν αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆες, ἐν Μιλήτῳ τὰς ναῦς παραδοῦναι, καὶ ὁμολογήσειν θαλαττοκρατεῖν.

11. Еурипид, Баханткиње, 1-22

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἦκω Διὸς παῖς τήνδε Θηβαίαν χθόνα
Διόνυσος, ὃν τίκτει ποθ' ἡ Κάδμου κόρη
Σεμέλη λοχευθεῖσ' ἀστραπηφόρῳ πυρί-
μορφῇν δ' ἀμείψας ἐκ θεοῦ βροτησίαν
πάρειμι Δίρκης νάμαθ' Ἴσμηνοῦ θ' ὕδωρ. 5
ὀρῶ δὲ μητρὸς μνήμα τῆς κεραυνίας
τόδ' ἐγγὺς οἴκων καὶ δόμων ἐρείπια
τυφόμενα Δίου πυρὸς ἔτι ζῶσαν φλόγα,
ἀθάνατον Ἦρας μητέρ' εἰς ἐμὴν ὕβριν.
αἰνῶ δὲ Κάδμον, ἄβατον ὃς πέδον τόδε 10
τίθησι, θυγατρὸς σηκόν· ἀμπέλου δέ νιν
πέριξ ἐγὼ 'κάλυψα βοτρυνώδει χλόη.
Λιπὼν δὲ Λυδῶν τοὺς πολυχρύσους γύας
Φρυγῶν τε, Περσῶν ἡλιοβλήτους πλάκας
Βάκτριά τε τείχη τήν τε δύσχιμον χθόνα 15
Μήδων ἐπελθὼν Ἀραβίαν τ' εὐδαίμονα
Ἀσίαν τε πᾶσαν ἢ παρ' ἄλμυρὰν ἄλα
κεῖται μιγᾶσιν Ἑλλησι βαρβάροις θ' ὁμοῦ
πλήρεις ἔχουσα καλλιπυργώτους πόλεις,
ἐς τήνδε πρῶτην ἦλθον Ἑλλήνων πόλιν, 20
τάκεῖ χορεύσας καὶ καταστήσας ἐμὰς
τελετάς, ἵν' εἶην ἐμφανὲς δαίμων βροτοῖς.

12. Хомер, *Οδυσεја*, X, 321-335

ὥς φάτ', ἐγὼ δ' ἄορ ὁξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
 Κίρκη ἐπήϊξα ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.
 ἥ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
 καὶ μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 'τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆς;
 325
 θαῦμά μ' ἔχει, ὥς οὔ τι πίων τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
 οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
 ὅς κε πῆη καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων·
 σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσι ἀκήλητος νόος ἐστίν.
 ἦ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὃν τέ μοι αἰεὶ
 330
 φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργεῖφόντης,
 ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηϊ μελαίνῃ.
 ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῶ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
 εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήομεν, ὄφρα μιγέντε
 εὐνῇ καὶ φιλότῃ πεποιθόμεν ἀλλήλοισιν.'
 335

13. Херод, *Историја*, IV, 114, 9-20

Αἱ δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεξαν τάδε· «Ἡμεῖς οὐκ ἂν δυναίμεθα οἰκέειν μετὰ τῶν ὑμετερέων
 γυναικῶν· οὐ γὰρ τὰ αὐτὰ νόμια ἡμῖν τε καὶ ἐκείνησί ἐστι. Ἡμεῖς μὲν τοξεύομεν τε
 καὶ ἀκοντίζομεν καὶ ἵππαζόμεθα, ἔργα δὲ γυναικῆα οὐκ ἐμάθομεν· αἱ δὲ ὑμέτεραι
 γυναικες τούτων μὲν οὐδὲν τῶν ἡμεῖς κατελέξαμεν ποιεῦσι, ἔργα δὲ γυναικῆα
 ἐργάζονται μένουσαι ἐν τῇσι ἀμάξεσι, οὗτ' ἐπὶ θήρην ἰοῦσαι οὔτε ἄλλη οὐδαμῇ. Οὐκ
 ἂν ὦν δυναίμεθα ἐκείνησι συμφέρεσθαι. Ἀλλ', εἰ βούλεσθε γυναῖκας ἔχειν ἡμέας καὶ
 δοκέειν εἶναι δικαιοτάτοι, ἐλθόντες παρὰ τοὺς τοκέας ἀπολάχετε τῶν κτημάτων τὸ
 μέρος, καὶ ἔπειτα ἐλθόντες οἰκέωμεν ἐπ' ἡμέων αὐτῶν.»

14. Платон, *Τιμεј*, 25a5-2d3

ἐν δὲ δὴ τῇ Ἀτλαντίδι νήσῳ ταύτῃ μεγάλη συνέσθη καὶ θαυμαστὴ δύναμις
 βασιλέων, κρατοῦσα μὲν ἀπάσης τῆς νήσου, πολλῶν δὲ ἄλλων νήσων καὶ μερῶν
 τῆς ἡπείρου· πρὸς δὲ τούτοις ἔτι τῶν ἐντὸς τῆδε Λιβύης μὲν ἦρχον μέχρι πρὸς
 Αἴγυπτον, τῆς δὲ Εὐρώπης μέχρι Τυρρηνίας. ... τότε οὖν ὑμῶν, ὦ Σόλων, τῆς πόλεως
 ἡ δύναμις εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους διαφανὴς ἀρετῇ τε καὶ ῥώμῃ ἐγένετο· πάντων
 γὰρ προστάσα εὐψυχία καὶ τέχναις ὅσαι κατὰ πόλεμον, τὰ μὲν τῶν Ἑλλήνων
 ἡγουμένη, τὰ δ' αὐτὴ μονωθεῖσα ἐξ ἀνάγκης τῶν ἄλλων ἀποστάντων, ἐπὶ τοὺς
 ἐσχάτους ἀφικομένη κινδύνους, κρατήσασα μὲν τῶν ἐπιόντων τρόπαιον ἔστησεν, ...
 ὑστέρω δὲ χρόνῳ σεισμῶν ἐξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων, μιᾶς ἡμέρας καὶ

νυκτὸς χαλεπῆς ἐπελθούσης, τό τε παρ' ὑμῖν μάχιμον πᾶν ἀθρόον ἔδυ κατὰ γῆς, ἥ τε Ἀτλαντὶς νῆσος ὡσαύτως κατὰ τῆς θαλάττης δῦσα ἠφάνισθη·

15. Ευριπιδ, *Μεδεја*, 946-963

Μήδεια

συλλήψομαι δὲ τοῦδέ σοι καὶ γὰρ πόνου·
πέμψω γὰρ αὐτῇ δῶρ' ἃ καλλιστεύεται
τῶν νῦν ἐν ἀνθρώποισιν, οἷδ' ἐγώ, πολὺ
[λεπτὸν τε πέπλον καὶ πλόκον χρυσήλατον]
παῖδας φέροντας. ἀλλ' ὅσον τάχος χρεῶν 950
κόσμον κομίζειν δεῦρο προσπόλων τινά.
εὐδαιμονήσει δ' οὐχ ἐν ἀλλὰ μυρία,
ἀνδρὸς τ' ἀρίστου σοῦ τυχοῦς' ὁμευνέτου
κεκτημένη τε κόσμον ὃν ποθ' Ἥλιος
πατρὸς πατὴρ δίδωσιν ἐκγόνοισιν οἷς. 955
λάζυσθε φερνάς τάσδε, παῖδες, ἐς χέρας
καὶ τῇ τυράννῳ μακαρίαι νύμφηι δότε
φέροντες· οὗτοι δῶρα μεμπτὰ δέξεται.

Ίάσων

τί δ', ὦ ματαία, τῶνδε σὰς κενοῖς χέρας;
δοκεῖς σπανίζειν δῶμα βασίλειον πέπλων, 960
δοκεῖς δὲ χρυσοῦ; σῶιζε, μὴ δίδου τάδε.
εἵπερ γὰρ ἡμᾶς ἀξιοῖ λόγου τινὸς
γυνή, προθήσει χρημάτων, σάφ' οἷδ' ἐγώ.

Μήδεια

μή μοι σύ· πείθειν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος·
χρυσὸς δὲ κρείσσων μυρίων λόγων βροτοῖς. 965

16. Χομερ, *Οδυσεја*, XIX, 171-187

ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω ὃ μ' ἀνείρεαι ἡδὲ μεταλλᾶς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πείρα, περίρρυτος· ἐν δ' ἀνθρώποι
πολλοὶ ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες —
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί, 175
ἐν δ' Ἑτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες
Δωριεὲς τε τριχάϊκες δίοι τε Πελασγοί —

<p>τῇσι δ' ἐνὶ Κνωσός, μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστῆς, πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος. Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα· ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω ᾤχεθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων, ὀπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἅμα πρότερος καὶ ἀρείων. ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην καὶ ξείνια δῶκα. καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἰς ἀνέμοιο ἰέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν·</p>	<p>180</p> <p>185</p>
---	-----------------------

Препоручена литература за кандидате

Дукат, *Граматика грчког језика*, Школска књига, Загреб, 1983.

Мартинић-Јерчић, Матковић, Гјурашин, *Прометеј Mythos 1*, Школска књига, Загреб, 2019.

Мартинић-Јерчић, Матковић, Гјурашин, *Прометеј Epos 2*, Школска књига, Загреб, 2020.

Мартинић-Јерчић, Матковић, Гјурашин, *Прометеј Logos 3*, Школска књига, Загреб, 2021.

Мартинић-Јерчић, Матковић, Гјурашин, Малеш, *Прометеј Kosmos 4*, Школска књига, Загреб, 2021.

Мајнарић, Горски, *Грчко-хрватски рјечник*, Школска књига, Загреб, 1976.

Мусић, Мајнарић, *Граматика грчког језика*, Школска књига, Загреб, 1980.

Шваб, *Најлепше приче класичне старине*, Графички завод Хрватске, Загреб, 1984.

Замаровски, *јунаци античких митова*, АртРесор, Загреб, 1985.

Препоручена литература за наставнике

Der kleine Pauly, *Lexikon der Antike in 5 Bänden*, München, 1979.

Der neue Pauly, Stuttgart-Weimar, 1996.

Dictionary of Classical Mythology, The Penguin, London, 1990.

Дукат, *Огледи о грчкој трагедији*, Издавачки центар Ријека, Библиотека Домети, 1981.

Дукат, *Хомерско питање*, Глобус, Загреб, 1987.

Есхил – Софокле – Еурипид, *Сабране грчке трагедије*, Врхунци цивилизације, Београд, 1988.

Херодот, *Историја*, Матица хрватска, Загреб, 2000.

Historical Atlas of Ancient Greece, The Penguin, London, 1996

Јуриц, *Грчка – од митова до античких споменика*, Андромеда, Ријека, 2001.

Лески, *Историја грчке књижевности*, Голден маркетинг, Загреб, 2001.

Мусић, *Нацрт грчких и римских старина*, Екс либрис, Загреб, 2002.

Олала, *Митолошки атлас Грчке*, Голден маркетинг, Загреб, 2007.

Историја светске књижевности, II део, Младост, Загреб, 1977.

Шајн, *Смртни јунак*, Глобус, Загреб, 1989.

The Oxford Concise Companion to Classical Literature, Oxford, 1993.

The Oxford Companion to Classical Civilization, Oxford, 1998.

The Oxford Classical Dictionary, Oxford, 1996.

Сиронић, *Расправе о хеленској књижевности*, Матица хрватска, Загреб, 1997.

Шкиљан, *Лексикон античких аутора*, Latina & Graeca, Загреб, 1996.

Шкиљан, *Лексикон античких термина*, Latina & Graeca, Загреб, 2003.

Заниновић, *Од Хелена до Хрвата*, Школска књига, Загреб, 1996.

Замаровски, *Откриће Троје*, Глобус, Загреб, 1965.

Замаровски, *Грчко чудо*, Школска књига, Загреб, 1978.

Корисни линкови

<http://www.textkit.com/>

<http://www.gottwein.de/>

<http://scaife.perseus.org/>

<http://www.teacheroz.com/greeks.html>

Онлајн речници

<http://archimedes.fas.harvard.edu/pollux/>

<https://logeion.uchicago.edu/lexidium>

Књижевност

<https://www.ancient-literature.com/>

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/index.html

Хомер, коментари

<https://ahcip.chs.harvard.edu/>

<https://homer.library.northwestern.edu/>

ДОДАЦИ

ВОКАБУЛАР

Вокабулар који се налази у каталогу не темељи се на прописаним текстовима, већ је лексичко језгро које кандидатима може да послужи као подсетник и основа за проширивање сопственог вокабулара. Критеријум за уврштавање појединих речи био је учесталост и важност коришћења тих речи у настави.

А

ἄμβροτος 3 i 2 (=ἄβροτος)	бесмртан	ἀδικία, ας, ή	неправда
ἄγαθός 3	добар, честит	ᾄδω	певати
ἄγαλμα, ατος, τό	накит; понос; кип	ἀεί	увек
ἀγαπάω	волети	ἀήρ, ἄερος, ή	ваздух
ἀγάπη, ης, ή	љубав	ἀθάνατος 2	бесмртан
ἀγγέλλω	јављати	ἄθλος, ου, ό	борба, надметање; мука
ἄγγελος, ου, ό	гласник	ἀθροίζω	скупљати
ἀγείρω	скупљати; сазивати	αἶθήρ, έρος, ή	етер; небо; ваздух
ἄγκυρα, ας, ή	сидро	αἷμα, ατος, τό	крв
ἄγορά, ᾱς, ή	скупштина, трг	αἶξ, αἰγός, ή/ό	коза; јарац
ἀγορεύω	јавно говорити	αἰρέω	узети, ухватити
ἄγρος, οῦ, ό	поље	αἰσθάνομαι	опазити, осетити
ἄγω	водити	αἰσχρός 3	ружан, срамотан
ἄγων, ὠνος, ό	игра, такмичење	αἰτέω	молити, тражити
ἄγωνίζομαι	такмичити се, борити се	αἰτία, ας, ή	узрок, кривица
ἄδελφός, οῦ, ό	брат	ἄκοντίζω	бацати копље
ἀδικέω	чинити криво; бити кривац	ἀκούω	слушати
		ἀκρόπολις, εως, ή	горњи град, тврђава

ἄκρος 3	вишњи, горњи, крајњи	ἄνθρωπος, ου, ό	човек
ἀλγεινός 3	болан, мучан	ἄξιος 3	вредан, достојан
ἄλγος, ους, τό	бол	ἀοιδός, ου, ό	певач
ἀλήθεια, ας, ή	истина	ἀπό (+ gen.)	од
ἀληθεύω	говорити истину	ἀποθνήσκω	умирати
ἀληθής 2	истинит	ἄποινα, ων, τά	откупнина
ἄλλά	али, него	ἀπορία, ας, ή	неприлика
ἄλλος, η, ο	други	ἀργυρότοξος 2	сребрнолук, Аполонов епитет
ἄλοχος, ου, ή	супруга, жена	ἀργυροῦς, ἄ, οὖν	сребрн
ἀμαρτάνω	промашиити; погрешити	ἀρετή, ης, ή	врлина, храброст
ἀμαρτία, ας, ή	грешка, грех	ἀρμονία, ας, ή	веза, спајање; склад
ἀμείβομαι	променити; одговарати	ἀρχή, ης, ή	почетак, власт; покрајина
ἄμπελος, ου, ή	винова лоза	ἄρχω	почињати, владати, заповедати
ἀμφίπολος, ου, ή	слушкиња	ἄρχων, онτος, ό	заповедник
ἀνά (+ ak.)	уз, по	ἀσπίς, ίδος, ή	штит
ἀναβαίνω	узлазити, пењати се	ἄστρ, εος, τό	град (поготово Атину)
ἀνάβασις, εως, ή	успон	ἀτιμάζω	срамотити, презирати, не штовати
ἀνάγκη, ης, ή	нужда, сила; судбина	αὐγή, ης, ή	зрак (Сунца)
ἄναξ, ἄνακτος, ό	владар	αὐλός, ου, ό	фрула, свирала
ἀνάπτω	владати	αὐξάνω	повећавати
ἀνδρεία, ας, ή	храброст	αὐτόματος 2	који се сам од себе покреће
ἀνδρεῖος 3	мужеван, храбар	αὐτός, ή, ό	сам, исти, он (у косим падежима)
ἄνεμος, ου, ό	ветар		
ἀνήρ, ἀνδρός, ό	муж, човек, јунак		
ἄνθος, ους, τό	цвет		

ἀφικνέομαι

стићи

βραδύς, εἶα, ὑ

спор

ἄφρων 2

неразуман, луд

βραχύς, εἶα, ὑ

кратак

βροτός, 3

смртан; супст.

смртник

В

βαθύς, εἶα, ὑ

дубок

βωμός, οὐ, ὁ

жртвеник

βαίνω

ићи, корачати,
ступати**Г**

βάλλω

бацати

γάλα, γάλακτος, τό

млеко

βάρβαρος 2

негрчки, варварски

γαμέω

женити се

βαρύς, εἶα, ὑ

тежак

γάμος, ου, ὁ

свадба, брак

βασιλεία, ας, ἡ

краљевина,
краљевска власт

γάρ

наиме, јер

γελάω

смејати се

βασιλεύς, ἕως, ὁ

краљ

γένεσις, εως, ἡ

постанак, рођење

βασιλεύω

краљевати, владати

γένος, ους, τό

род, племе

βία, ας, ἡ

сила

γεραιός 3

стар; супст. старац

βιβλίον, ου, τό

књига

γέρων, онτος, ὁ

старац

βίβλος, ου, ἡ

књига

γῆ, ἧς, ἡ

земља

βίος, ου, ὁ

живот

γίγας, αντος, ὁ

див

βλάπτω

шкодити, штетити

γίγνομαι

постајати, бити

βλέπω

гледати

γιγνώσκω

познавати,

βοάω

звати

спознавати

βουλεύω

већати, саветовати;
мед. одлучивати

γλαυκῶπις, ιδος, ἡ

совоока, сјајноока;
епитет за Атину

βουλή, ἧς, ἡ

савет, договор,
одлука; веће

γλαῦξ, κός, ἡ

сова

γλυκύς, εἶα, ὑ

сладак

βούλομαι

хтети, желети

γλώττα, ης, ἡ

језик

βοῦς, βοός, ὁ ἡ

говедо

γνώμη, ης, ἡ

мишљење, одлука

βοῶπις, ιδος, ἡ

волоока, епитет за
Херу

γονεύς, ἕως, ὁ

родитељ

γόνυ, γόνατος, τό

колело

γράμμα, ατος, τό	слово; књига; пл. књижевност, читање и писање	δημοκρατία, ας, ή	власт народа
γραμματική, ής, ή	граматика	δῆμος, ου, ό	народ
γράφω	писати	διά (+ gen.)	кроз, преко; (+ ак.) због
γυμνάζω	вежбати	διάδοχος, ου, ό	наследник, заменик
γυμνάσιον, ου, τό	вежбалиште	διαφθείρω	уништавати, пustoшити
γυμνός 3	го; оскудно одевен	διδάσκαλος, ου, ό	учитељ
γυνή, γυναικός, ή	жена	διδάσκω	подучавати
γύψ, γυπός, ό	јастреб	δίδωμι	давати
Δ		διθύραμβος, ου, ό	дитирамб, хорска песма у част Диониса
δαίμων, ονος, ό	божанство, злодух	δίκαιος 3	праведан
δάφνη, ης, ή	ловор	δίκη, ης, ή	правда
δέ	а, али, но	δῖος 3	боголик; божански; частан
δεῖ	треба	διώκω	(про)гонити
δείδω	плашити се	δοκέω	мислити
δείκνυμι	показивати	δοκεῖ μοι	чини ми се
δεινός 3	страшан	δόξα, ης, ή	мисао, глас, слава
δελφίς, ἱνος, ό	делфин	δόρυ, δόρατος, τό	копље
δένδρον, ου, τό	дрво	δουλεύω	робовати
δεξιός 3	десни	δοῦλος, ου, ό	роб, слуга
δέρμα, ατος, τό	кожа	δουλόω	заробити
δεσμός, οῦ, ό	уже, пл. окови	δρᾶμα, ατος, τό	дело, чин; драма
δεσμώτης, ου, ό	заробљеник; (као придев) свезан, окован	δρόμος, ου, ό	трчање, трка
δεσπότης, ου, ό	господар	δύναμαι	моћи
δέχομαι	примати	δύναμις, εως, ή	сила, снага, моћ

δῶμα, ατος, τό	стан, кућа, дом	ἐλπίς, ίδος, ή	нада, поуздање
δῶρον, ου, τό	дар	ἐμός 3	мој
		ἐν (+dat)	у, на, о, по
		ἐξοδος, ου, ή	излаз; ексода, излазна песма хора у трагедији
Ε			
ἔαρ, ἔαρος, τό	пролеће		
ἐάω	допустити	ἐπεισόδιον, ου, τό	епизода, део трагедије (одговара чиновима)
ἐγείρω	будити		
ἐγώ	ја		
ἐθέλω/θέλω	желети	ἐπί (+ gen.)	на, код, уз, (+ дат.) на, при, код; (+ ак.) на, против, за
ἔθνος, ους, τό	народ		
ἔθος, ους, τό	обичај	ἐπίσταμαι	знати
εἶδος, ους, τό	лик, облик, идеја	ἐπιστήμη, ης, ή	знање
εἶδωλον, ου, τό	лик, прилика, приказа	ἔπομαι	следити
εἰμί	бити	ἔπος, ους, τό	реч, говор, песма
εἶμι	ићи һу	ἐργάζομαι	радити, чинити
εἰρήνη, ης, ή	мир	ἔργον, ου, τό	дело, посао
εἰς	(+ ак.) у, на, за	ἔρις, ιδος, ή	срџба, љутња, бес
ἐκ	(+ ген.) из	ἐρμηνεύς, ἑως, ό	весник, гласник
ἐκατόμβη, ης, ή	свечана жртва	ἐρυθρός 3	црвен
ἐκεῖνος, η, о	онај, она, оно	ἔρχομαι	долазити, ићи
ἐκτεβόλος, 2	далекометни, епитет за Аполона	ἔρως, ωτος, ό	жеља, љубав
ἐλαία, аς, ή	маслина	ἔρωτάω	питати
ἐλαύνω	гонити; јахати; ходати, ићи	ἔσοδος, ου, ή	улаз
ἐλαφος, ου, ό/ή	јелен, кошута	ἐταῖρος, ου, ό	друг, пријатељ
ἐλευθερία, аς, ή	слобода	ἕτερος 3	други (од двојице)
ἐλέφας, αντος, ό	слон	ἔτος, ους, τό	година
		εὖ	добро, ваљано
		εὐγενής 2	племенит

εὐδαιμονία, ας, ἡ	срећа, блаженство	Ⓜ	
εὐδαίμων, ον	срећан		
εὐρίσκω	налазити, откривати	θάλαμος, ου, ό	лежај, спаваоница
εὐχομαι	молити	θάλαττα, ης, ἡ	море
εὐώνυμος 2	леви	θάνατος, ου, ό	смрт
ἐχθρός 3	непријатељски, мрзак	θάπτω	сахрањивати
ἔχω	имати, држати	θαῦμα, ατος, τό	чудо
ἔως, ἕω, ἡ	зора	θαυμάζω (+ ак.)	чудити се, дивити се
Z		θεά, ᾱς, ἡ	божица
ζάω	живети	θεάομαι	гледати
ζεύγνυμι	ујармити	θέατρον, ου, τό	позориште, гледалиште
ζωή, ῆς, ἡ	живот	θεός, οῦ, ό	бог
ζώνη, ης, ἡ	појас	θεραπεύω	неговати, лечити, штовати
ζῶον, ου, τό	животиња	θερμός 3	врућ, топао
H		θέρος, ους, τό	лето
ἥβη, ης, ἡ	младост	θέω	трчати
ἡγεμών, όνος, ό	вођа, заповедник	θήρ, θηρός, ό / θηρίον, ίου τό	звер, животиња
ἡγέομαι	водити, бити вођа	θηράω / θηρεύω	ловити
ἦδη	већ	θησαυρός, οῦ, ό	благо
ἡδονή, ῆς, ἡ	наслада, радост	θνήσκω	умирати
ἡδύς, εἶα, ύ	угодан	θνητός 3	смртан
ἦκω	дошао сам, овде сам	θρίξ, τριχός, ἡ	длака, коса
ἥλιος, ίου, ό	Сунце	θυγάτηρ, τρός, ἡ	кћер
ἡμεῖς	ми	θυμός, οῦ, ό	срце, душа
ἡμέρα, ας, ἡ	дан	θύω	жртвовати
ἡμέτερος 3	наш	θώραξ, ακος, ό	оклоп
ἥρωας, ἥρωος, ό	херој, јунак		

I

ἰατρός, οὔ, ό	лекар
ἴδιος 3	сопствен
ἱερεύς, έως, ό	свештеник
ἱερός 3	свет
ἴημι	слати
ἱκάνω/ἴκω	долазити
ἱκετεύω	бити прибегица
ἱκέτις, ἴδος, ή / ἱκέτης, ου, ό	прибегиц
ἵνα	да (намерни везник)
ἵππεύς, έως, ό	коњаник, витез
ἵππος, ου, ό/ή	коњ, кобила
ἴσος 3	једнак, исти
ἵστημι	ставити
ἱστορία, ας, ή	испитивање, историја
ἰχθύς, ύος, ό	риба

K

καθαίρω	чистити, прати
κάθαρσις, εως, ή	катарза, прочишћење
κάθημαι/ καθίζομαι	седети
καί	и, па
καιρός, οὔ, ό	права, мера, згодан час
καίω	палити

κακός 3	лош, зао
κάλαμος, ου, ό	трска
καλέω	звати
κάλλος, ους, τό	лепота
καλός 3	леп
καλύπτω	покривати, застирати
κάματος, ου, ό	умор, мука
κάμηλος, ου, ό/ή	камила
καρδία, ας, ή	срце
καρπός, οὔ, ό	плод
каσίγνητος 3	братски, супст. брат, сестра
κατά (+ gen.)	са, доле, низ; (+ ак.) кроз, према, дуж
καταβαίνω	силазити
κατάβασις, εως, ή	силазак
κατάλογος, ου, ό	списак, именик
κέαρ, κέарος, τό/κῆρ, κῆρος, τό	срце
κεῖμαι	лежати
κελεύω	заповедати
κενός 3	празан
κέρας, ως, τό	рог; крило војске
κεφαλή, ῆς, ή	глава
κήρυξ, υκος, ό	гласник
κιθάρα, ας, ή	китара, жичани инструмент
κιθαρωδός, οὔ, ό	китарач, певач уз китару

κινδυνεύω	излагати се опасности	κτείνω	убијати
κίνδυνος, ου, ό	опасност	κτῆμα, ατος, τό	иметак; пл. благо
κινέω	покретати; мицати	κύκλος, ου, ό	круг
κίω	ићи	κύριος, ου, ό	господар, господин
κλαίω	плакати	κύων, κυνός, ό/ή	пас, куја
κλεινός 3	славан	κώμη, ης, ή	село
κλέος, ους, τό	слава	κωμωδία, ας, ή	комедија, весела игра
κλέπτω	красти	λαβύρινθος, ου, ό	лабиринт
κνημίς, ἴδος, ή	назувак	λαμβάνω	узимати, примати
κοινός 3	заједнички	λαμπάς, άδος, ή	бакља, светиљка
κόμη, ης, ή	коса	λαμπρός 3	сјајан
κόπτω	ударати, тући, посећи, убити	λανθάνω	бити скривен
κόραξ, ακος, ό	гавран	λαός, ου, ό	народ
κορυθαίολος 2	сјајношлемац, Хекторов епитет	λέγω	говорити, причати
κόρυς, υθος, ή	кацига с перјаницом	λείπω	остављати
κοσμέω	украсити, уредити	λευκός 3	бео
κόσμος, ου, ό	распоред, ред, накит	λευκώλενος 2	епитет Хере и Персефоне
κράνος, ους, τό	кацига	λέων, онτος, ό	лав
κρατήρ, ἥρος, ό	врч; котлина, кратер	λιμήν, ένος, ό	лука
κράτος, ους, τό	снага	λόγος, ου, ό	реч, говор
κρίνω	просудити, судити	λοιμός, ου, ό	куга
κριτής, ου, ό	судац	λούω	прати, купати
κρύπτω	сакривати	λύκος, ου, ό	вук
κτάομαι	стецати	λυπέω	жалостити; (мед.) туговати
		λύπη, ης, ή	туга

λύω	одрешити, ослободити	μέτρον, ου, τό	мера
		μέτωπον, ου, τό	чело
		μή	не, да не
		μήνις, ιος, ή	срѣба
		μήτηρ, τρός, ή	мајка
		μηχανή, ής, ή / μηχάνημα, ατος, τό	изум, машина
		μιμνήσκω	(мед.) сећати се
		μισέω	мрзети
		μνήμη, ης, ή	памћење, спомен, сећање
		μοῖρα, ας, ή	судбина; део
		μόνος 3	једини, сам
		μορφή, ής, ή	облик
		μῦθος, ου, ό	мит, прича
N			
		ναίω	становати
		ναυμαχία, ας, ή	поморска битка
		ναῦς, νεώς, ή	лађа
		ναύτης, ου, ό	морнар
		νεανίας, ου, ό	младић
		νεκρός 3	мртав, супст. мртвац
		νέμω	делити
		νέος 3	млад, нов
		νεφέλη, ης, ή	облак
		νήσος, ου, ή	острво
M			
μάθημα, ατος, τό	наук, знање, учење		
μαθητής, ου, ό	ученик		
μακρός 3	дуг		
μάλα	врло, веома, радо		
μανθάνω	учити		
μάντις, εως, ό	врач		
μάρτυς, υρος, ό/ή	сведок		
μάχαιρα, ας, ή	мач		
μάχη, ης, ή	битка		
μάχομαι	борити се		
μικρός 3	мален		
μέγαρον, ου, τό	дворана, соба; свестиште (у храму)		
μέγας, μεγάλη, μέγα	велик		
μείγνυμι	мешати		
μέλας, μέλαινα, μέλαν	црн		
μέλιττα, ης, ή	пчела		
μέλος, ους τό	(лирска) песма, напев		
μένω	остајати, чекати		
μέσος 3	средњи		
μετά	(+ ген.) са; (+ дат.) међу; (+ ак.) после, иза		

νικάω	победити, бити победник	οἷς, οἰός, ό/ή οἶω, οἶομαι	овца мислити
νίκη, ης, ή	победа	οἰωνός, οὔ, ό	птица
νοέω	мислити		(грабежљивица – јастреб, орао)
νομίζω	сматрати, обичавати	ὄλεθρος, ου, ό	пропаст
νόμος, ου, ό	закон, обичај	ὀλίγος 3	мален
νόσος, ου, ή	болест	ὄλλυμι	упропаштавати, кварити
νόστος, ου, ό	повратак		
νοῦς, νοῦ, ό	памет; мишљење	ὅλος 3	читав
νῦν	сада	ὁμοῖος 3	једнак
νύξ, νυκτός, ή	ноћ	ὁμολογέω	слагати се
		ὄνειρος, ου, ό	сан
		ὄνομα, ατος, τό	име
		ὀνομάζω	називати
ξενία, ας, ή	гостопримство	ὀνομαστός 3	знаменит
ξένος 3	туђ, стран; супст. странац, гост	ὀπλίτης, ου, ό	хоплит, тешко наоружани пешак
ξίφος, ους, τό	мач	ὄπλον, ου, τό	оружје
		όράω	гледати
		ὀρθός 3	усправан
		ὀρμάω	кретати, терати
		ὄρνις, ιθος, ό/ή	птица
		ὄρος, ους, τό	брдо, планина
		ὀρχήστρα, ας, ή	орхестра, део позоришта
		ὅς, ή, ό	који, која, које
		ὅσος 3	колики
		ὀστούν, οὔ, τό	кост
		ότε	кад

Ξ

Ο

ὅτι	да	πάροδος, ου, ή	парод, улазна
οὐ (οὐκ, οὐχ/ί/)	не		песма хора у трагедији
οὐδείς, -μία, -έν	ниједан	πᾶς, πᾶσα, πᾶν	сав, сваки
οὐρανός, οὔ, ό	небо	πάσχω	трпети
οὖς, ώτός, τό	ухо	πατήρ, πατρός, ό	отац
οὗτος, αὕτη, τοῦτο	тај, та, то	πατρίς, ίδος, ή	отаџбина
ζοφθαλμός, οὔ, ό	око	παύω	престати
ὄψις, εως, ή	гледање, вид, око	πεδῖον, ίου, τό	равница
		πείθω	наговарати, уверавати; мед. слушати, покоравати се
Π			
παιδαγωγός, ου, ό	педагог, васпитач	πέμπω	слати
παιδεία, ας, ή	васпитање	πέρθω	разарати
παιδεύω	васпитати	περί (+ gen.), (+ dat.)	око, о
παίζω	играти се	πέτρα, ας, ή	стена
παῖς, παιδός, ό/ή	дете, дечак, девојчица	πικρός 3	горак
παλαιός 3	стар	πίνω	пити
πάνδημος 2	јавни, општи, народни	πίπτω	падати, погинути
παρά (+ дат.), (+ ак.)	уз, покрај	πιστεύω	веровати
παρασάγγης, ου, ό	персијска миља – 5,5 km	плέω	пловити
παρασκευάζω	припремати	πλοῖον, ου, τό	сплав, брод
πάρεμι	бити присутан	πλουτίζω	обогатити
παρελεύνω	превалити	πλοῦτος, ου, ό	богатство
παρέχω	пружати, дати	πνέω	дувати, дисати
παρθένος, ου, ή	девица, девојка	ποδάρκης 2	брзоноги, Ахилов епитет
		ποιέω	чинити
		ποιητής, οὔ, ό	песник
		ποικίλος 3	шарен

πολεμέω	ратовати	ρίπτω	бацати
πολέμιος, ου, ό	непријатељ	ρίς, ρίνος, ή	нос, рило
πόλεμος, ου, ό	рат	ρόδοδάκτυλος, 2	ружопрст, епитет за Зору (Нώς)
πόλις, εως, ή	град, држава	ρόδον, ου, τό	ружа
πολίτης, ου, ό	грађанин		
πολυμήχανος 2	домишљат		
πολύς, πολλή, πολύ	многи	Σ	
πολύτροπος 2	лукав, окретан, вешт	σατράπης, ου, ό	сатрап
πολύφρων, ονος, ό	мудар, врло разборит	σαφής 2	јасан
πορεύομαι	путовати	σῆμα, τος, τό	знак
ποταμός, οῦ, ό	река	σιγάω	ћутати
πότνια, ας, ή	госпођа, госпа, господарица	σκηνή, ης, ή	шатор, позорница
πούς, ποδός, ό	нога	σκήπτρον, ου, τό	жезло
πρᾶγμα, ατος, τό	дело, посао	σκοπέω	посматрати, гледати
πράττω	чинити, радити	σός 3	твој
πρέσβυς, ό	стар	σοφία, ας, ή	мудрост
προδότης, ου, ό	издајник	σοφός 3	мудар; супст. мудрац
πρόλογος, ου, ό	пролог, уводни део трагедије	σπείρω	сијати
πρός	(+ дат.) код, (+ ак.) према	σταθμός, οῦ, ό	станица, постаја
πρῶτος 3	први	στάσιμον, ου, τό	стасимон, стајаћа песма хора у трагедији
πτερόν, οῦ, τό	перо, крило	στέλλω	слати
πῦρ, πυρός, τό	ватра	στέργω	волети, љубити
Ρ		στέφανος, ου, ό	венац
ρέω	тећи	στέφω	овенчати
ρήτωρ, ορος, ό	говорник	στήθος, ους, τό	груди

στήλη, ης, ή	надгробни стуб	τάφος, ου, ό / ταφή, ης, ή	гроб
στόμα, ατος, τό	уста	ταχύς, εἶα, ύ	брз
στράτευμα, ατος, τό	војска	τε	и
στρατεύω	ратовати	τείχος, ους, τό	зид(ине)
στρατηγέω	бити војсковођа	τέκνον, ου, τό	дете
στρατηγός, ου, ό	војсковођа	τελευτή, ης, ή	завршетак, крај
στρατιώτης, ου, ό	војник	τέμνω	резати
στρατόπεδον, ου, τό	војни табор	τέρπω	веселим
στρέφω	окретати	τέττιξ, ιγος, ό	цврчак
σύ	ти	τέχνη, ης, ή	уметност, вештина
συμμαχία, ας, ή	савезништво	τίθημι	стављати
σύμμαχος, ου, ό	савезник, саборац	τίκτω	рађати
сύν (+ dat)	с, са	τιμάω	частити
σφαῖρα, ας, ή	кугла, лопта	τιμή, ης, ή	част, цена
σχῆμα, тος, τό	облик	τις, τι	неко, нешто
σχολή, ης, ή	мир, доколица, школа	τίς, τί	ко?, шта?
σώζω	спашавати	τομή, ης, ή	резање, рез; одсечени део
σῶμα, ατος, τό	тело	τόξον, ου, τό	лук, лук и стрелице
σωτήρ, ηρος, ό	спаситељ	τόπος, ου, ό	место, прилика
σώφρων 2	мудар, разборит	τράγος, ου, ό	јарац
T		τραγωδία, ας, ή	трагедија, озбиљна драма
τάλας, τάλαινα, τάλαν	јадан	τρέπω	окретати, одбијати
τάξις, εως, ή	(бојни) ред	τρέφω	хранити
τάττω	ређати	τρέχω	трчати
ταῦρος, ου, ό	бик	τυγχάνω	постићи; догодити се

τύπτω	ударати	φιλία, ας, ή	пријатељство
τυφλός 3	слеп	φίλος 3	драг, мио; супст.
τύχη, ης, ή	догађај, судбина, срећа	φιλοσοφία, ας, ή	пријатељ филозофија, љубав према мудрости

Υ

ύβρις, εως, ή	обест	φοβέω	плашити
ύδωρ, ύδατος, τό	вода	φόβος, ου, ό	страх
υίός, ου, ό	син	φοῖβος 3	сјајан
ύλη, ης, ή	шума	φοῖνιξ, ικος, ό/ή	гримизан; (супст.) гримизна боја
ύμεῖς	ви	φονεύω	убити
ύμέτερος, 3	ваш	φρήν, φρενός, ή	срце, душа, ум, разум
ύμνος, ου, ό	химна, хвалоспев	φρονέω	мислити
ύπερ	(+ ген.) за, преко, изнад, (+ ак.) преко	φυγή, ης, ή	бег
ύπνος, ου, ό	сан	φυλάττω	чувати
ύπό	(+ ген.) од, испод, ради, (+ дат.) под	φύλλον, ου, τό	лист

Φ

φαίνω	показивати	φύω	родити
φάλαγξ, γγος, ή	фаланга – бојни	φωνέω	говорити
ред		φωνή, ης, ή	глас
φάρμακον, ου, τό	лек, отров	φῶς, φωτός, τό	светлост
φέρω	носити, подносити		
φεύγω	бежати		
φημί	говорити		
φθόνος, ου, ό	завист		
φιλέω	волети		

Χ

χαίρω	радовати се, поздрављати
χαλεπός 3	тежак
χαλκούς, η, ουν	месингани

χάρις, ιτος, ή	љубав, милост	χώρα, ας, ή	простор, место,
χειμών, ὠνος, ό	зима, олуја		земља
χείρ, χειρός, ή	рука	χωρέω	макнути се, ићи
χέω	лити		напред
χθών, χθονός, ή	земља	Ψ	
χιτών, ὠνος, ό	хитон – хаљина без	ψευδής 2	лажан
	рукава; оклоп	ψεύδω	варати; мед. лагати
χορεύω	плесати	ψήφισμα, τος τό	закључак
χορηγός, ου, ό	корифеј, вођа хора	ψυχή, ης, ή	душа
χορός, ου, ό	коло, плес, хор	Ω	
χράομαι	употребљавати,	ὠδή, ης, ή	песма
	требати	ὠρα, ας, ή	доба
χρή	треба	ὥς	како, као, јер, кад
χρήμα, ατος, τό	ствар; пл. иметак,		+ да (изрично и
	новац		намерно)
χρηστός, 3	користан	ὥψ, ὠπός, ό	око, вид, лице (код
χρίω	мазати		Хомера)
χρόνος, ου, ό	време		
χρυσούς, η, οὖν	златан		
χρῶμα, ατος, τό	боја		

ИМЕНА

Α

Ἀγαμέμνων, ονος, ό	Агамемнон, микенски краљ, вођа Грка под Тројом
Ἀθηνᾶ, ᾶς, ή	Атина, божица
Ἀθῆναι, ὦν, αἱ	Атина, град у Атици
Ἀθηναῖος, 3	атински; супст. Атињанин
Αἶας, αντος, ό	Ајант
Ἅιδης, ου, ό	Хад, бог подземља; персонификација за подземни свет
Αἰγέυς, έως, ό	Егеј, атински краљ, отац Тезејев; по њему је названо Егејско море
Αἴγισθος, ου, ό	Егист, Агамемнов братић, с Клитемнестром убио Агамемнона
Αἴγυπτος, ου, ή	Египат, земља на Нилу
Αἰσχύλος, ου, ό	Есхил, грчки трагичар
Ἀκαδήμεια, ας, ή	Академија, Платонова школа
Ἀλέξανδρος, ου, ό	друго име Тројанца Париса; Александар Македонски (Велики)
Ἀλκαῖος, ου, ό	Алкеј, лирски песник
Ἀνδρομάχη, ης, ή	Андромаха, Хекторова жена
Ἀντιγόνη, ης, ή	Антигона, Едипова и Јокастина кћи
Ἀπόλλων, ωνος, ό	Аполон, син Зевса и Лете, бог прорицања
Ἀργοναῦται, ὦν, οἱ	Аргонаути
Ἄργος, ους, τό	Арг, град у Арголиди
Ἄρης, εως, ό	Арес, бог рата
Ἀριάδνη, ης, ή	Аријадна, критска принцеза; Миносова кћи; помагала Јазону да убије Минотаура и изађе из лавиринта
Ἀρίων, ονος, ό	Арион, легендарни песник с Лезба
Ἀριστοτέλης, ους, ό	Аристотел, грчки филозоф
Ἀρταξέρξης, ου, ό	Артаксеркс, Ксерксов брат
Ἄρτεμις, ιδος, ή	Артемида, божица лова

Ἀστυάναξ, ακτος, ό
 Ἀσκληπιός, ου, ό
 Ἀτρείδης, ου, ό
 Ἀττική, ἥς, ἡ
 Ἀφροδίτη, ης, ἡ
 Ἀχαιοί, ὦν, οἱ
 Ἀχιλλεύς, έως, ό

Астијанакт, син Хектора и Андромахе
 Асклепије, бог лекаства
 Атрејевић, Агамемнон и Менелај
 Атика, покрајина у Грчкој (с Атином као главним градом)
 Афродита, божица љубави и лепоте, Аполонова сестра
 Ахејци, Грци
 Ахил, син Пелеја и Тетиде, вођа Мирмидонаца, највећи грчки јунак

В

Βάκχος, ου, ό
 Βοιωτία, ας, ἡ

Бахус, друго име бога Диониса
 Беотија, покрајина у северозападној Грчкој

Δ

Δαναΐδες, ἔδων, αἱ
 Δαναοί, ὦν, οἱ
 Δαίδαλος, ου, ό
 Δαρεΐος, ου, ό
 Δελφοί, ὦν, οἱ
 Δῆλος, ου, ἡ
 Αποлона и Артемиде
 Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ
 Δημοσθένης, ους, ό
 Διομήδης, ους, ό
 Διόνυσος (Διώνυσος), ου, ό
 Διονύσια, ων, τά

Данаиде, Данајеве кћери
 Данајци, Грци
 Дедал, атински архитекта, градитељ познатог лавиринта на Криту
 Дарије, персијски краљ
 Делфи, Аполоново пророчиште у покрајини Фокиди
 Дел, кикладско острво у Егејском мору; родно место
 Деметра, заштитница жита, Персефонино мајка
 Демостен, грчки говорник
 Диомед, јунак под Тројом
 Дионис, син Зевса и Семеле, бог винове лозе; заштитник трагедије
 дионизије, светковине у част Диониса

Ε

Ἑκάβη, ης, ἡ
 Ἑκτωρ, ορος, ό

Хекаба, Пријамова супруга, тројанска краљица
 Хектор, син Пријама и Хекабе, највећи тројански јунак

Ἑλλάς, ἄδος, ἡ	Грчка
Ἕλλην, ηνος, ὁ	Грк
Ἑλληνικός 3	грчки
Ἑλένη, ης, ἡ	Хелена, кћи Зевса и Леде, жена Менелајева
Ἐπίδαυρος, ου, ἡ	Епидаурис, град у Аргολиди са знаменитим позориштем
Ἐπιμηθεύς, έως, ὁ	Епиметеј, Прометејев брат
Ἑρίς, ιδος, ἡ	Ерида, божица срџбе
Ἑρμῆς, ου̐, ὁ	Хермес, син Зевса и Маје, гласник богова
Ἔρως, ωτος, ὁ	Ерос, бог љубави
Ἐφιάλτης, ου, ὁ	Ефијалт, издајица грчке војске у Битци код Термопила
Εὐρυδίκη, ης, ἡ	Еуридика, Орфејева жена
Εὐριπίδης, ου, ὁ	Еурипид, грчки трагичар
Εὐρύκλεια, ας, ἡ	Еуриклеја, кључарка у Одисејевој кући
Εὐρώπη, ης, ἡ	Европа, кћи Фениксова; девојка коју је Зевс отео и однео на Крит

Z

Ζεύς, Διός, ὁ	Зевс, врховни грчки бог
---------------	-------------------------

H

Ἠλέκτρα, ας, ἡ	Електра, кћи Агамемнона и Клитемнестре
Ἥλιος, ίου, ὁ	Хелиос, краљ Сунца
Ἥρα, ας, ἡ	Хера, Зевсова сестра и супруга
Ἡρακλῆς, κλέους, ὁ	Херакле, највећи грчки јунак, син Зевса и Алкмене
Ἡρόδοτος, ου, ὁ	Херодот, грчки историчар
Ἥφαιστος, ου, ὁ	Хефест, син Зевса и Хере, ковач и оружар богова
Ἥχώ, ους, ἡ	Јека (персонификована богиња јеке)

Θ

Θεμιστοκλῆς, έους, ὁ	Темистокле, атински војсковођа
Θῆβαι, ὦν, αἱ	Теба, град у Беотији

Θησεύς, έως, ό
 Θουκυδίδης, ου, ό
 Θράκη, ης, ή/Θράκιος 3

Тезеј, атински
 Тукидид, грчки историчар
 Тракија, покрајина у Северној Грчкој/трачки

I

Ίάσων, ονος, ό
 Ίησοῦς, οῦ, ό
 Ίθάκη, ης, ή
 Ίλιον, ίου, τό
 Ίππόλυτος, ου, ο
 Ίσμήνη, ης, ή
 Ίσσα, ης, ή
 Ίφигένεια, ας, ή

Јазон, вођа Аргонаута
 Исус
 Итака, острво у Јонском мору, Одисејева отаџбина
 Илиј, Троја
 Хиполит, син Тезејев, Федрин посинак
 Исмена, сестра Антиголина
 Вис
 Ифигенија, кћи Агамемнона и Клитемнестре

K

Καλυψώ, οῦς, ή
 Κάλχας, αντος, ό
 Κίρκη, ης, ή
 Κλυταμνήστρα, ας, ή
 Κρέων, οντος, ό
 Κρήτη, ης, ή
 Κύκλωψ, ωπος, ό
 Κῦρος, ου, ό

Калипса, кћи Атлантова, нимфа, живела на острву Огигији
 Калхант, врач
 Кирка, кћи Хелиоса и Персе, нимфа, чаробница с острва Ееје
 Клитемнестра, Агамемнонова жена
 Креонт, краљ Тебе након Лајеве смрти
 Крит, острво у Егејском мору
 Киклоп, једнооки див
 Кир, персијски владар

Λ

Λαΐος, ἱου, ό
 Λέσβος, ου, ή
 Λεωνίδας, ου, ό
 Λητώ, οῦς, ή

Лај, тебански краљ, Едипов отац
 Лезбос, острво у Егејском мору, родно место Сапфе
 Леонида, спартански заповедник у Термопилској битци
 Лета, мајка Аполона и Артемиде

M

Μήδεια, ας, ή	Медеја, Јазонова жена
Μη̐δος, ου, ό	Међанин (Персијанац)
Μίμνερμος, ου, ό	Мимнермо, елегички песник
Μοῦσα, ης, ή	Муза
Μυκῆναι, ὦν, αῖ	Микена, град у Аргολиди, Агамемнонова престоница

N

Νάξος, ου, ή,	Накс, кикладско острво у Егејском мору; место одакле је Дионис отео Аријадну
Ναυσικάα, ας, ή	Наусикаја, феачка принцеза
Νέστωρ, ορος, ό	Нестор, најстарији и најмудрији јунак у Тројанском рату
Νίκη, ης, ή	Ника, придев Атине

Ξ

Ξενοφῶν, ὦντος, ό	Ксенофон, грчки историчар
Ξέρξης, ου, ό	Ксеркс, син Даријев; краљ Персије

O

Ὅδυσσεύς, έως, ό	Одисеј, син Лаертов, краљ Итаке
Οἰδίπους, ποδος, ό	Едип, син Лаја и Јокасте, митски јунак
Ὅλυμπος, ου, ό	Олимп, планина у Тесалији, митско седиште богова
Ὀλυμπία, ας, ή	Олимпија, град у Елиди; Зевсово светилиште
Ὅμηρος, ου, ό	Хомер, грчки песник
Ὀρέστης, ου, ό	Орест, син Агамемнона и Клитемнестре

Π

Παλλάς, άδος, ή	Палада (Атина)
Πάρις, ιδος/ιος, ό	Парис, тројански принц

Παρνασσός, οὔ, ό
 Πάρος, ου, ή
 Παρύσατις, ιδος, ή
 Πάτροκλος, ου, ό
 Περικλῆς, έους, ό
 Πηληιάδης, ου, ό
 Πηνελόπη, ης, ή
 Πίνδαρος, ου, ό
 Πλάτων, ωνος, ό
 Πολύφημος, ου, ό
 Πολυνείκης, ου, ό
 Ποσειδών, ὠνος, ό
 Πρίαμος, ου, ό
 Προμηθεύς, έως, ό
 Πρωταγόρας, ου, ό

Парнас, планина у Фокиди (пребивалиште Муза)
 Пар, кикладско острво у Егејском мору
 Парисатида, жена Дарија, персијског краља
 Патрокло, Ахилејев верни пријатељ
 Перикле, атински државник
 Пелејевић, Ахилејев надимак
 Пенелопа, Одисејева верна супруга
 Пиндар, лирски песник
 Платон, грчки филозоф
 Полифем, Киклоп
 Полиник, Антигонин брат
 Посејдон, бог мора
 Пријам, тројански краљ
 Прометеј
 Протагора, грчки софист

Р

Ρόδος, ου, ή
 Ρώμη, ης, ή

Родос, острво у Егејском мору
 Рим, град у Италији

Σ

Σάμος, ου, ή
 Σαπφώ, οὔς, ή
 Σοφοκλῆς, έους, ό
 Σπάρτη, ης, ή
 Σικελία, ας, ή
 Σωκράτης, ους, ό

Сам, острво у Егејском мору
 Сапфо, лирска песникиња с Лезба
 Софокле, грчки трагичар
 Спарта, покрајина и истоимени град у Лакедомону;
 престоница Менелајева
 Сицилија
 Сократ

Τ

Τειρεσίας, ου, ό
 Τηλέμαχος, ου, ό

Тиресија, тебански врач
 Телемах, син Одисеја и Пенелопе

Τισσαφέρνης, ου, ό	Тисаферн, персијски сатрап
Τροία, ας, ή	Троја
Τρώες, Τρώων, οί	Тројанци
Τυρταῖος, ου, ό	Тиртеј, елегички песник

Φ

Φάρος, ου, ή	Хвар, колонија Грка с острва Пара
Φιλοκτήτης, ου, ό	Филоктет, познати стрелац из Тројанског рата; поседовао Хераклов лук и стреле
Φοῖβος, ου, ό	Феб (Аполон)

Χ

Χριστός, ου, ό	Христ, Помазаник
----------------	------------------

ТАБЛИЦЕ ГЛАГОЛА

У 6., 7. и 8. табели налазе се глаголи чија је врха ученицима олакшати понављање грчког глаголског система.

Табела 6. Глаголи према завршном гласу основе (verba vocalia, verba muta и verba liquida)

ПРЕЗЕНТ	ЗНАЧЕЊЕ	ОСНОВА	ФУТУР	АОРИСТ
θηράω	ловити	θηρα-	θηράσω	ἐθήρασα
τιμάω	частити	τιμα-	τιμήσω	ἐτίμησα
ποιέω	чинити	ποιε-	ποιήσω	ἐποίησα
δουλόω	заробљавати	δουλο-	δουλώσω	ἐδούλωσα
καλέω	звати	καλε-/κλη-	καλῶ	ἐκάλεσα
κελεύω	заповедати	κελευ-	κελεύσω	ἐκέλευσα
ἀκούω	чути	ἀκου-	ἀκούσομαι	ἤκουσα
ἄγω	водити	ἄγ-	ἄξω	ἤγαγον
φεύγω	бежати	φυγ-	φεύξομαι	ἔφυγον
ἄρχω	владати	ἄρχ-	ἄρξω	ἤρξα
πράττω	радити, чинити	πραγ-	πράξω	ἔπραξα
τάττω	ређати	ταγ-	τάξω	ἔταξα
πέμπω	слати	πεμπ-	πέμψω	ἔπεμψα
γράφω	писати	γραφ-	γράψω	ἔγραψα
βλάπτω	шкодити	βλαβ-	βλάψω	ἔβλαψα
θάπτω	покапати	ταφ-	θάψω	ἔθαψα
κόπτω	ударати	κοп-	κόψω	ἔκοψα
ρίπτω	бацати	ρίп-	ρίψω	ἔρριψα
κλέπτω	красти	клеп-	κλέψω	ἔκλεψα
τρέφω	хранити	τρεφ-	θρέψω	ἔθρεψα
πείθω πείθομαι	наговарати слушати	πιθ-	πείσω πείσομαι	ἔπεισα
ψεύδω ψεύδομαι	варати лагати	ψευδ-	ψεύσω ψεύσομαι	ἔψευσα ἔψευσάμην
γυμνάζω	вежбати	γυμναδ-	γυμνάσω	ἐγύμνασα
σώζω	спашавати	σῶδ-, σω-	σώσω	ἔσωσα
καθαίρω	чистити	καθαρ-	καθαρῶ	ἐκάθηρα
φαίνω φαίνομαι	показивати показивати се	φαν-	φανῶ φانوῦμαι	ἔφηνα
ἀγγέλλω	јављати	ἀγγελ-	ἀγγελῶ	ἤγγειλα
στέλλω	слати	στελ-	στελῶ	ἔστειλα

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
τεθήρακα	τεθήραμαι	ἐθήράθην	θηρατός
τετίμηκα	τετίμημαι	ἐτιμήθην	τιμητός
πεποίηκα	πεποίημαι	ἐποιήθην	ποιητός
δεδούλωκα	δεδούλωμαι	ἐδουλώθην	δουλωτός
κέκληκα	κέκλημαι	ἐκλήθην	κλητός
κεκέλευκα	κεκέλευσμαι	ἐκελεύσθην	κελευστός
ἀκήκοα	(ἤκουσμαι)	(ἤκούσθην)	ἀκουστός
ἤχα	ἤγμαι	ἤχθην	ἄκτός
πέφευγα			
ἤρχα	ἤργμαι	ἤρχθην	ἄρκτός
πέπραγα	πέπραγμαι	ἐπράχθην	πρακτός
τέταχα	τέταγμαι	ἐτάχθην	τακτός
πέπομφα	πέπεμμαι	ἐπέμφθην	πεμπτός
γέγραφα	γέγραμμαι	ἐγράφην	γραπτός
βέβλαφα	βέβλαμμαι	ἐβλάβην	βλαπτός
(τέταφα)	τέθαμμαι	ἐτάφην	θαπτός
κέκοφα	κέκομμαι	ἐκόπην	κοπτός
ἔρριφα	ἔρριμαι	ἐρρίφθην	ρίπτός
κέκλοφα	κέκλεμμαι	ἐκλάπην	κλεπτός
τέτροφα	τέθραμμαι	ἐτράφην	θρεπτός
πέπεικα πέποιθα	πέπεισμαι	ἐπείσθην	πειστός
ἔψευκα	ἔψευσμαι	ἐψεύσθην	ψευστός
γεγύμνακα	γεγύμνασμαι	ἐγυμνάσθην	γυμναστός
σέσωκα	σέσωσμαι	ἐσώθην	ἄ-σωτος
κεκάθαρκα	κεκάθαρμαι	ἐκαθάρθην	καθαρτός
πέφαγκα πέφηνα	πέφασμαι	ἐφάνθην ἐφάνην	ἄ-φαντος
ἤγγελκα	ἤγγελμαι	ἤγγέλθην	ἀγγελτός
ἔσταλκα	ἔσταλμαι	ἐστάλην	σταλτέον

ΠΡΕЗЕНТ	ЗНАЧЕЊЕ	ОСНОВА	ΦУТУР	ΑΟΡΙСТ
σπείρω	кварити	σπερ-	σπερῶ	ἔσπειρα
διαφθείρω	убијати	δια-φθερ-	διαφθερῶ	διέφθειρα
ἀποκτείνω	будити	ἀπο-κτεν-	ἀποκτενῶ	ἀπέκτεινα
ἐγείρω	судити	ἐγερ-	ἐγερῶ	ἤγειρα
κρίνω	бацати	κριν-	κρινῶ	ἔκρινα
βάλλω	bacati	βαλ-/ βλη-	βαλῶ	ἔβαλον

Τабела 7. Γлаголи на -μι

ΠΡΕЗЕНТ	ЗНАЧЕЊЕ	ОСНОВА	ΦУТУР	ΑΟΡΙСТ
τίθημι	метати	τι-θε-	θήσω	ἔθηκα
δίδωμι	дати	δι-δο-	δώσω	ἔδωκα
ἵημι	слати	ί-ε-	ἦσω	ἦκα
ἵστημι	стављати	ί-στα-	στήσω στήσομαι	ἔστησα ἔστην
φημί	говорити	φα-	φήσω	ἔφησα
δείκνυμι	показивати	δεικ-	δείξω	ἔδειξα
κέραυνυμι	мешати	κερα-/ κρα-	κερῶ, -ᾶς	ἐκέρασα
σβέννυμι σβέννυμαι	гасити	σβεσ- σβη-	σβέσω σβήσομαι	ἔσβεσα ἔσβην
ζεύγνυμι	спајати	ζεуг-/ ζυγ-	ζεύξω	ἔζευξα
μείγνυμι	мешати	μειγ-/ μιγ-	μείξω	ἔμειξα
ἀπόλλυμι	упропаштавати	ὄλε-	ἀπολῶ	ἀπώλεσα
ἀπόλλυμαι	пропадати		ἀπολοῦμαι	ἀπωλόμην

Τабела 8. Γлаголи са специфичним грађењем облика

ΠΡΕЗЕНТ	ЗНАЧЕЊЕ	ОСНОВА	ΦУТУР	ΑΟΡΙСТ
ἀγορεύω	говорити	ἀγορευ-/ἐπ-	ἐρῶ	εἶπον
αἰρέω	узимати	αἶρε-/έλ-	αἰρήσω	εἶλον
ἀλίσκομαι	бивати ухваћен	άλω-	άλώσομαι	ἔάλων
ἀμαρτάνω	грешити	ἀμαρτε-	ἀμαρτήσομαι	ἤμαρτον
ἀναλίσκω	трошити	ἀναλο-	ἀναλώσω	ἀνήλωσα
ἀποθνήσκω	умирати	θαν/θνη-	ἀποθανοῦμαι	ἀπέθανον
αὐξάνω	повећавати	αὐξε-	αὐξήσω	ἠὔξησα
ἀφικνέομαι	одлазити	ικ-	ἀφίξομαι	ἀφικόμην
βαίνω	ићи	βα/βη-	βήσομαι	ἔβην
βούλομαι	желети	βουле-	βουλήσομαι	

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
ἔσπαρκα	ἔσπαρμαι	ἔσπαρην	σπαρτός
διέφθαρκα	διέφθαρμαι	διεφθάρην	ἀδιάφθαρτος
ἀπέκτονα			
ἐγρήγορα		ἡγέρθην	
κέκρικα	κέκριμαι	ἐκρίθην	κριτός
βέβληκα	βέβλημαι	ἐβλήθην	βλητός

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
τέθηκα		ἐτέθην	θετός
δέδωκα	δέδομαι	ἐδόθην	δοτός
εἶκα	εἶμαι	εἶθην	έτός
ἔστηκα		ἑστάθην	
δέδειχα	δέδειγμαι	ἐδείχθην	
	κέκραμαι	ἐκράθην	
ἔσβηκα	ἔσβεσμαι	ἐσβέσθην	
	ἔζευγμαι	ἐζεύχθην (ἐζύγην)	
	μέμειγμαι	ἐμείχθην (ἔμιγην)	
ἀπολώλεκα			
ἀπόλωλα			

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
εἶρηκα	εἶρημαι	ἔρρηθην	VIII. раз.
ἤρηκα	ἤρημαι	ἤρέθην	VIII. раз.
ἔάλωκα			VI. раз.
ἡμάρτηκα	ἡμάρτημαι	ἡμαρτήθην	V. раз.
ἀνήλωκα	ἀνήλωμαι	ἀνηλώθην	VI. раз.
τέθνηκα			VI. раз.
ἠϋξήκα	ἠϋξήμαι	ἠϋξήθην	V. раз.
	ἀφίγμαι		V. раз.
βέβηκα			V. раз.
	βεβούλημαι	ἐβουλήθην	VII. раз.

ΠΡΕЗЕНТ	ЗНАЧЕЊЕ	ОСНОВА	ΦУТУР	ΑΟΡΙСТ
γηράσκω	старити	γηρα-	γηράσομαι	ἐγήρασα
γίγνομαι	постајати	γενε-	γενήσομαι	ἐγενόμην
γινώσκω	познавати	γνω-	γνώσομαι	ἔγνων
δεῖ	треба	δεε-	δεήσει	ἐδέησε
δέομαι	требати, молити	δεε-	δεήσομαι	
διδάσκω	подучавати	διδαχ-	διδάξω	ἐδίδαξα
δοκέω	мислити	δοке-	δόξω	ἔδοξα
ἐλαύνω	гонити	ἐλαυ/ἐλα-	ἐλῶ	ἤλασα
ἐθέλω	желети	ἐθελε-	ἐθελήσω	ἠθέλησα
ἔπομαι	следити	ἐπ-/σεπ-	ἔψομαι	ἔσπόμεν
ἔρχομαι	ићи	ἐρχ-/ἐλθ-	εἶμι	ἦλθον
ἐσθίω	јести	ἐσθι-/ἐδ-/φαγ-	ἔδομαι	ἔφαγον
εὐρίσκω	налазити	εὐρε-	εὐρήσω	ἤρην
ἔχω	имати	ἐχ-/σχ-	ἔξω / σχήσω	ἔσχον
ζάω / βιώω	живети	ζα-/βιω-	βιώσομαι	ἐβίω
καθίζω καθίζομαι	седети	ιδ-/εδ-/ή-	καθιῶ καθεδοῦμαι	ἐκάθισα ἐκαθεζόμην
λαμβάνω	узимати	λαβ/ληβ-	λήψομαι	ἔλαβον
λανθάνω	бити скривен	λαθ/ληθ-	λήσω	ἔλαθον
λέγω	говорити	λεγ-	λέξω	ἔλεξα
μανθάνω	учити	μαθε-	μαθήσομαι	ἔμαθον
μάχομαι	борити се	μαχε-	μαχοῦμαι	ἐμαχεσάμην
μέλει μοι	брине ме	μελε-	μελήσει	ἐμέλησε
μέλλω	желети	μελλе-	μελλήσω	ἐμέλλησα
μένω	остајати	μενε-	μενῶ	ἔμεινα
μιμνήσκω	опомињати	μνη-	μνήσω	ἔμνησα
νέμω	делити	νεμε-	νεμῶ	ἔνειμα
οἶομαι	мислити	οἰе-	οἰήσομαι	
ὁράω	гледати	όρα-/όп-/ιδ-	ὄψομαι	εἶδον
ὀφείλω	користити	ὀφελ-	ὀφειλήσω	ὠφελον
παίω πλήττω	ударати	пαι-/πληγ-/ πλαγ-	παίσω πλήξω	ἔπαισα ἔπληξα
πάσχω	трпети	пασχ-/παθ-	πείσομαι	ἔπαθον
πίνω	пити	πιν-/πι-/πο-	πίομαι	ἔπιον
πίπτω	падати	πετ-/πεс-/πτω-	πεσοῦμαι	ἔπεσον
πυνθάνομαι	дознавати	пυθ/пευθ-	πεύσομαι	ἐпυθόμην

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
γεγήρακα			VI. раз.
γέγονα	(γεγένημαι)		VII. раз.
ἔγνωκα	ἔγνωσμαι	ἐγνώσθην	VI. раз.
δεδέηκε			VII. раз.
	δεδέημαι	ἐδεήθην	VII. раз.
δεδίδαχα	δεδίδαγμαι	ἐδιδάχθην	VI. раз.
	δέδοκται		VII. раз.
ἐλήλακα	ἐλήλαμαι	ἤλαθην	V. раз.
ἠθέληκα			VII. раз.
			VIII. раз.
ἐλήλυθα			VIII. раз.
ἦκω			VIII. раз.
			VIII. раз.
ἠύρηκα	ἠύρημαι	ἠύρέθην	VI. раз.
ἔσχηκα	ἔσχημαι		VIII. раз.
βεβίωκα			VIII. раз.
κάθημαι			VIII. раз.
εἵληφα	εἵλημμαι	ἐλήφθην	V. раз.
λέληθα			V. раз.
	λέλεγμαι	ἐλέχθην	VIII. раз.
μεμάθηκα			V. раз.
μεμάχημαι			VII. раз.
μεμέληκε			VII. раз.
			VII. раз.
μεμένηκα			VII. раз.
	μέμνημαι	ἐμνήσθην	VI. раз.
νενέμηκα	νενέμημαι	ἐνεμήθην	VII. раз.
		ᾤθην	VII. раз.
ἑώρακα	ἑώραμαι	ᾤφθην	VIII. раз.
ὄπωπα	ᾤμμαι		VIII. раз.
			VII. раз.
πέπαика	πέπληγμαι	ἐπλήγην ἐπλάγην	VIII. раз.
πέπονθα			VIII. раз.
πέπωκα	πέπομαι	ἐπόθην	VIII. раз.
πέπτωκα			VIII. раз.
	πέπυσμαι		V. раз.

ΠΡΕΣΕΝΤ	ЗНАЧЕЊЕ	ΟСНОВА	ΦУТУΡ	ΑΟΡΙСТ
τρέχω	трчати	τρέχ-/δράμε-	δραμῶμαι	ἔδραμον
τυγχάνω	погађати	τυχε/τευχ-	τεύξομαι	ἔτυχον
φέρω	носити	φερ-/οἶ-/ἐνεγκ-	οἴσω	ἤνεγκον ἤνεγκα

ΠΕΡΦΕΚΑΤ	ΠΕΡΦΕΚΑΤ Μ-Π.	ΑΟΡΙΣΤ ΠΑΣ.	ΓΛΑΓ. ΠΡΙΔ.
δεδράμηκα			VIII. раз.
τετύχηκα			V. раз.
ἐνήνοχα	ἐνήνεγμαι	ἤνέχθην	VIII. раз.

